

Å se ressurser der ingen andre leter

Å kunne se muligheter i stedet for begrensninger kan mange ganger være vanskelig for oss mennesker, og det kan være vanskelig for omverdenen å se muligheter i mennesker som har vært uheldig og falt utenfor samfunnets fastsatte rammer og regler.

AV BARBARA STENVALL, MEDARBEIDER POLITISK VERKSTED MH

Men er de som har falt utenfor, de som har milde til alvorlige grader av psykiske lidelser verd å se litt nærmere på? De som blir omtalt som et samfunnsproblem på grunn av at de har falt utenfor arbeidslivet eller kanskje aldri har vært i arbeidslivet, og av forskjellige grunner må ha hjelp fra staten og det norske velferdssamfunnet for å klare å ha nok penger til å overleve? Kan de bidra med noe? Kan de tilføre samfunnet noe?

Regional kompetansetjeneste for arbeid og psykisk helse i Bodø er et senter som har som første prioritet å se ressurser hos mennesker som har falt utenfor av forskjellige grunner. Der jobbes det på høyt nivå med forskning, og det å hjelpe mennesker ut i arbeid. Det er et mål å fange opp folk, slik at de unngår å ende opp med uføretrygd.

INNBLIKK Her kommer et lite innblikk i hvordan det jobbes på Regional kompetansetjeneste for arbeid og psykisk helse:

På kompetansetjenesten har de noe som heter for IPS (Individual Placement and Support) metodeveileder. Oppgaven til denne personen er mye mer enn bare å veilede. I hovedsak skal vedkommende være teamleder for de andre IPS jobbspecialistene. Han er ansvarlig for IPS sine fire team som er innenfor ulike helsetjenester hvor de får sine jobbsøkere fra.

I Bodø er det tilbud om IPS i følgende team: psykoseteamet, allmenpoliklinikken, rusteamet og i oppfølgingstjenesten i kommunen. En IPS jobbspecialist er en person som har et genuint ønske om å hjelpe noen med å finne seg jobb. Jobbspecialistene har erfaring fra forskjellige deler av arbeidsmarkedet, og de har god innsikt i hvilke jobber som er tilgjengelig. Mange har gjennom år etablert et nettverk innenfor jobbmarkedet. Jobbspecialistene har bred kunnskap og kompetanse, noe som igjen gir jobbsøkerne trygghet og kvalitet i den tjenesten som de ønsker. Metodeveilederen sin oppgave er å gi veiledning både til teamene og individuelt til hver enkelt av IPS jobbspecialistene.

KVALITET IPS jobbspecialistene jobber ut ifra IPS sin kvalitetsskala. Den er en manual som skal sikre at jobbspecialistene, og egentlig alle som er berørt av IPS, gir en best mulig tjeneste. Kvalitetsskalaen har 25 punkt fordelt på følgende tre kategorier: Bemanning, Organisasjon og Tjeneste.

Selv om mye av jobben foregår i Bodø, så har metodeveilederen i den regionale kompetansetjenesten et regionalt ansvar, siden det gis veiledning til flere steder i Nord Norge både fysisk, via e-post, telefon og Skype. Det er viktig å vise at i IPS så er det ikke deg og meg, men vi. Man er sammen om å styrke denne tjenesten, og da er det viktig at man samarbeider og veileder hverandre. Det avholdes

regionale IPS jobbspecialistsamlinger 1-2 ganger i året. Der fokuset er å gi de forskjellige stedene som har jobbspecialister påfyll, og hvor det åpnes for å snakke om utfordringer man står i. På den måten er man med på å skape et nettverk. Nettverk er en viktig faktor for å kunne gi den best mulige tjenesten en bruker/jobbsøker har behov for. Derfor er fokuset langt utover bare Bodø, fordi det er viktig å kunne være med å skape det beste utgangspunktet for å gi brukerne den beste tjenesten. Samarbeid og nettverksbygging er to viktige forutsetninger for å kunne levere kvalitet.

HVORDAN GI DEN BESTE TJENESTEN

Utilstrekkelig samarbeid og koordinering på tvers av tjenester og etater gjør at mange opplever et mangelfullt og uoversiktlig tilbud. Her har man prøvd å ta bort den faktoren med å samle flere tjenester på samme plass, og i stedet konsentrere seg om hvordan man skal klare å gi brukeren/jobbsøkeren/pasienten den best mulige tjenesten.

Regional kompetansetjeneste for arbeid og psykisk helse er lokalisert i Senter for helse og arbeid. Samlokaliseringen med HelseIArbeid poliklinikken, som også inkluderer medarbeidere fra NAV Bodø og NAV Nordland (arbeidslivssenter) og Bodø kommunes tilbud Rask psykisk helsehjelp, gjør at veien for å drøfte problemstillinger samt be om råd og veiledning er kort. I tillegg har en

«Det er et mål å fange opp folk, slik at de unngår å ende opp med uføretrygd.»

ansatt ved Nasjonal kompetansetjeneste for arbeidsrettet rehabilitering kontordag på senteret én dag i uka.

Regional kompetansetjeneste for arbeid og psykisk helse har knyttet til seg et fagmiljø som til vanlig ikke jobber sammen, blant annet en rådgiver fra Nordlandssykehusets enhet for pasientsikkerhet.

For å kunne gi best mulig tjeneste til jobbsøkerne er forskningen en viktig del av kompetansetjenesten. Her er det tett samarbeid med internasjonale forskere fra London, Australia og Ukraina, og det er et meget godt samarbeid med forskermiljøet i Bergen.

BRUKERMEDVIRKNING På KAPH (Kompetansetjenesten for arbeid og psykisk helse) står brukermedvirkning sterkt. Her er det ansatt en erfaringskonsulent i 50 % stilling. Det er også tre andre erfaringskonsulenter som er tilknyttet tjenesten på timebasis. Erfaringskonsulentene blir tatt med på det som foregår på huset, alt fra driftsmøter, reiser og fagdager. De er også aktivt med i forskningen. Erfaringskonsulentene er integrert i miljøet på lik linje med de andre ansatte. Det er mye bra som gjøres på KAPH for dem som faller utenfor og blir sett på som ikke i stand til å jobbe.

Men det viktigste med IPS jobbspesialistene er at det er du som jobbsøker/bruker /pasient som står i fokus. Dette er din reise og det er du som skal gjøre jobben. Det eneste jobbspesialistene kan gjøre er å gi støtte og være der for deg som jobbsøker når du, kanskje for første gang på mange år, skal begynne å navigere i arbeidsmarkedet. Det å kunne gi jobbsøkeren trygghet og motivasjon til å finne troen på seg selv igjen, er noe som er viktig for IPS sine jobbspesialister. Den ryggsekken du har med deg som jobbsøker skal ikke få definere deg når du får tildelt en jobbspesialist. Da er det du som menneske som betyr noe. ■

HA TRO PÅ SEG SELV: Det å kunne gi jobbsøkeren trygghet og motivasjon til å finne troen på seg selv igjen, er noe som er viktig for IPS sine jobbspesialister.
(Illustrasjonsfoto: Colourbox)

